

ประวัติและผลงานหมอดินอาสาดีเด่นเฉพาะสาขา ประจำปี 2553
สาขาที่ 7 สาขา “การผลิตและการใช้ปุ๋ยหมัก”

นายบุญเลิศ เทพวอน หมอดินอาสาประจำตำบลหอกดอง
331 หมู่ 5 ตำบลหอกดอง อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก

สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 8
กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ประวัติและผลงานหมอดินอาสาดีเด่นเฉพาะสาขา ประจำปี 2553

สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 8

สาขาที่ 7 สาขา “การผลิตและการใช้ปุ๋ยหมัก”

1. ชื่อ	:	นายบุญเลิศ เทพวอน
ตำแหน่ง	:	หมอดินอาสาประจำตำบลหอกลอง
ที่อยู่	:	บ้านเลขที่ 331 หมู่ที่ 5 ตำบลหอกลอง
อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก
รหัสไปรษณีย์ 65150
ระดับการศึกษา	:	ประถมศึกษาปีที่ 4
สถานภาพครอบครัว	:	สมรส
อาชีพ	:	ทำนาข้าว ช่างอ็อกเชื่อมประสานโลหะ
พื้นที่ทำการเกษตร	:	นาข้าว 18 ไร่
เบอร์โทรศัพท์	:	08-78402857

หมอดินบุญเลิศ เทพอน หมอดินอาสาประจำตำบลหอกลอง อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก เป็นเกษตรกรคนหนึ่งที่ผ่านมาระบบการทำการเกษตรแบบการใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมีตามกระแสปฏิบัติเชียว จนถึงจุดที่สภาวะแวดล้อมถูกทำลายจนถึงขั้นวิกฤติ ผลผลิตข้าวกลับลดลง ทั้งปัญหาจากความเสื่อมโทรมของดิน ดินแน่นแข็งกระด้าง โรคและแมลงระบาดทำลายพืชผลเสียหายอย่างหนัก จนเกิดภาวะหนี้สินล้นพ้นตัว จึงตระหนักได้ว่าแนวทางการทำการเกษตรที่ดำเนินการอยู่ไม่น่าจะถูกต้องเหมาะสมอีกต่อไป

ในปี พ.ศ.2540 หมอดินบุญเลิศ และเพื่อนบ้านอีก 30 คน มีโอกาสได้ไปศึกษาเรียนรู้วิถีชีวิตของชุมชนอโศก และเห็นว่ามีความเป็นไปได้ เนื่องจากกระบวนการมีต้นทุนต่ำและปลอดภัยจากสารพิษ หลังจากกลับจากชุมชนอโศก หมอดินบุญเลิศได้ลงมือทำปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพเพื่อใช้ทดแทนปุ๋ยเคมีเพียงคนเดียว จนกระทั่งปี พ.ศ.2544 เกิดการแพร่ระบาดของเพลี้ยไฟอย่างรุนแรง หมอดินบุญเลิศ ซึ่งใช้ปุ๋ยอินทรีย์ร่วมกับน้ำหมักชีวภาพ และสารสกัดไล่แมลงมาตลอด ก็ยังคงได้รับผลผลิตข้าวเกือบเท่าเดิม ในขณะที่แปลงเกษตรกรรายอื่นๆ ที่ยังใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมีแทบไม่ได้ผลผลิตเลย ในวิกฤติการณ์รอบแรกนี้ เพื่อนบ้านยังคงไม่เชื่อถือคิดว่าเป็นเรื่องของโชคชะตาของหมอดินบุญเลิศ แต่เมื่อมีการระบาดซ้ำในปีต่อไป ปรากฏว่าข้าวของหมอดินบุญเลิศก็ยังคงให้ผลผลิตและผลตอบแทนดีกว่าเกษตรกรรายอื่นๆ ประกอบกับเกษตรกรรายอื่นๆ ที่ยังคงใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมีเพื่อป้องกันและกำจัดแมลงที่ระบาดอย่างหนักนั้น ประสบปัญหาเรื่องสุขภาพของร่างกาย มีอาการปวดศีรษะจนต้องเข้ารับการรักษาดูหลายราย และมีภาระหนี้สินเพิ่มมากขึ้น จึงเริ่มหันมายอมรับแนวทางการทำการเกษตรแบบลดการใช้สารเคมีตั้งแต่นั้นมา

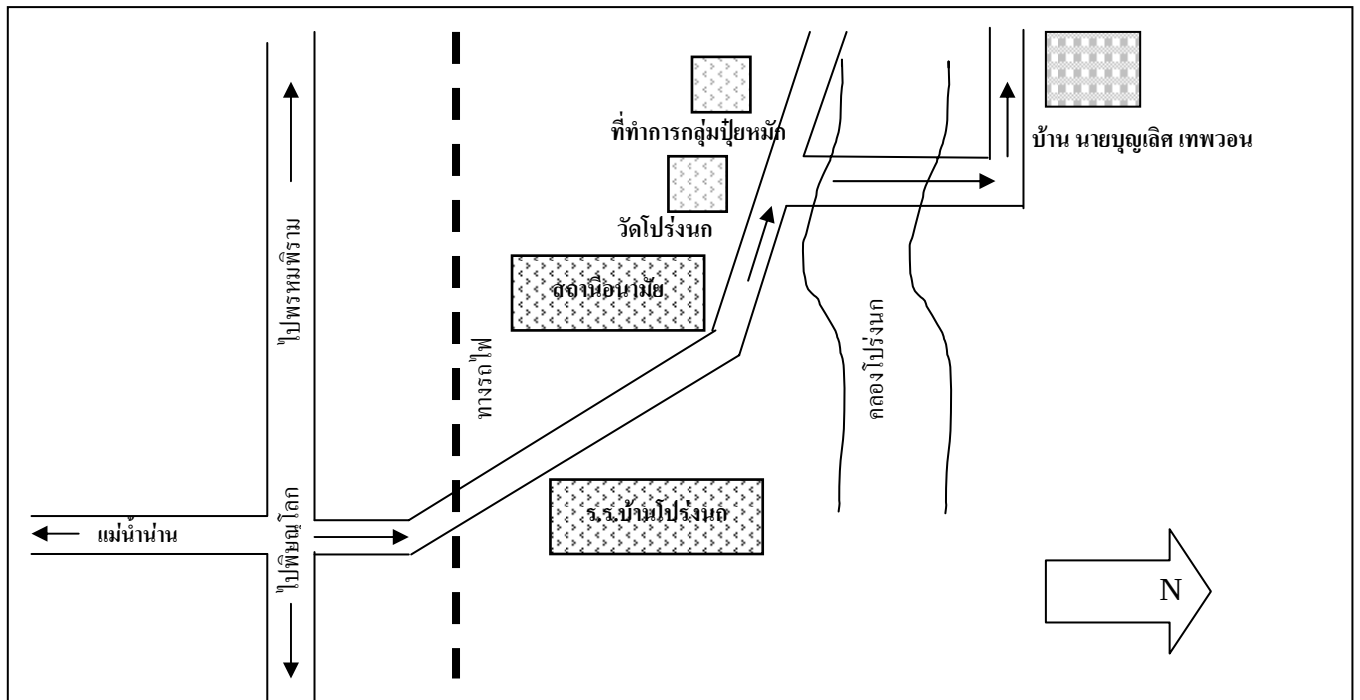
จากการเป็นผู้นำแนวทางการทำการเกษตรแบบลดการใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมีจนประสบความสำเร็จเป็นที่ประจักษ์ เกษตรกรในพื้นที่จึงมอบหมายให้หมอดินบุญเลิศ เป็นผู้นำในการผลิตปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพในชุมชน และได้ใช้ในพื้นที่จนประสบความสำเร็จอย่างมาก จนมีชื่อเสียงออกไปนอกพื้นที่เป็นที่รู้จักโดยทั่วไป ทั้งๆ ที่โรงงานผลิตยังเป็นแบบชั่วคราวย้ายไปทำตามสถานที่ต่างๆ ตามแต่โอกาสและความเหมาะสม

จนปีพ.ศ. 2549 กรมพัฒนาที่ดิน ได้เข้ามาสนับสนุนการก่อสร้างโรงงานผลิตปุ๋ยอินทรีย์-ชีวภาพ ทำให้ได้โรงเรือนและอุปกรณ์การผลิตที่ทันสมัย มีกำลังการผลิตที่สูงขึ้น มีการผลิตได้ถึง 246 ตัน/ปี และปัจจุบันมีคุณภาพที่ผ่านการรับรองมาตรฐานของกรมพัฒนาที่ดินทั้งปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ

หมอดินบุญเลิศ เป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนกลุ่มฯ ด้วยเป็นผู้ที่มีภาวะผู้นำสูง มีความเสียสละ มีหัวใจก้าวหน้า ประกอบกับมีความสามารถหลากหลาย โดยเฉพาะงานช่างซึ่งสามารถสนับสนุนการขับเคลื่อนโรงปุ๋ยฯ ในกระบวนการผลิตได้เป็นอย่างดี เนื่องจากสามารถซ่อมแซม แก้ไข ดัดแปลงเครื่องมือให้เหมาะสม เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน และลดรายจ่ายในการซ่อมบำรุงลงได้มาก

นอกจากการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ในโรงงานของกลุ่มฯ แล้ว หมอดินบุญเลิศ ยังมีการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ที่บ้านของตนเอง เป็นแบบอย่างของความมุ่งมั่นในการทำการเกษตรแบบลดการใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมีอย่างแท้จริง

แผนที่บ้านนายบุญเลิศ เทพวอน
บ้านเลขที่ 331 หมู่ที่ 5 ตำบลหอกกลอง อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก

2. ชนิดของดิน

กลุ่มชุดดินที่ 16 เนื้อที่ 18 ไร่

ลักษณะโดยทั่วไปเนื้อดินเป็นพวกดินร่วนเหนียว ดินบนสีน้ำตาลเทา ดินล่างสีเทาอ่อน หรือเทาปนชมพูพบจุดปะสีน้ำตาล เหลืองและแดงในดินล่างมักพบก้อนสารเคมีสะสมพวกเหล็กและแมงกานีสปะปน เป็นดินลึกมีการระบายน้ำเลวมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ สภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่ม มีระบบชลประทานส่งน้ำถึงพื้นที่ทำการเกษตร

3. การใช้ประโยชน์ที่ดิน

ทำนาปลูกข้าว เนื้อที่ 18 ไร่ พันธุ์ข้าวพิษณุโลก 2 เป็นพันธุ์ที่เกษตรกรนิยมปลูกมากที่สุดในพื้นที่

4. ปัญหาการใช้ที่ดิน

ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน ดินมี pH ต่ำ สภาพการตอบสนองการดูดซับธาตุอาหารในดินของพืชต่ำ ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ มีการใช้ปุ๋ยเคมีปริมาณมากทำให้ต้นทุนสูง จากการใช้ปุ๋ยเคมีนานๆทำให้โครงสร้างดินเสีย เมื่อดินแห้งดินจะแข็งคม ดินแน่นทึบ ข้าวแตกกอได้ยาก

5. การผลิตและการใช้ประโยชน์ปุ๋ยหมัก

จากปัญหาที่เกิดขึ้นอันเนื่องมาจากปัจจัยการผลิตทางการเกษตรมีราคาสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง สภาพแวดล้อมและระบบนิเวศที่เปลี่ยนแปลงไปในทางที่เสื่อมโทรม จึงทำให้เกิดแนวความคิดการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นให้หมดไป และก่อเกิดประโยชน์ตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในด้านความประหยัด สร้างความสามัคคีในชุมชนโดยการนำวัสดุเหลือใช้จากฟาร์ม ไร่-นา ที่เคยเผาและทำลายทำให้เกิดมลพิษทางสิ่งแวดล้อมมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ทางการเกษตรเพื่อลดต้นทุนการผลิตทางการเกษตร และรักษาสีสิ่งแวดล้อมให้สมบูรณ์เหมือนเดิม

11 กรกฎาคม พ.ศ.2549 เกิดการรวมกลุ่มของเกษตรกรตำบลหอกลอง จำนวน 60 คน ประชุมคัดเลือกนายบุญเลิศ เทพอน เป็นประธานได้กำหนดเป้าหมาย และวัตถุประสงค์การดำเนินกิจกรรมขึ้น ทำการนัดหมายประชุมกลุ่ม กำหนดกฎระเบียบ และคัดเลือกคณะทำงานรับผิดชอบในแต่ละด้าน วางขั้นตอนวิธีการผลิตปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพขึ้นดังนี้

ด้านการผลิตปุ๋ยหมัก

วัตถุประสงค์ จัดหาและรับซื้อ ปุ๋ยคอก เศษพืชฟางข้าว กากถั่ววัสดุการผลิตปุ๋ยหมัก และน้ำหมักชีวภาพจากสมาชิกและเกษตรกรทั่วไปในพื้นที่ และขอสนับสนุนสารเร่งซูเปอร์ พด.1 สารเร่งซูเปอร์ พด.2 สารเร่งซูเปอร์ พด.3 และสารเร่ง พด.7 จากเจ้าหน้าที่สถานีพัฒนาที่ดิน

สมาชิกกลุ่มร่วมกันดำเนินการผลิตปุ๋ยหมักอัดเม็ดและน้ำหมักชีวภาพ

ระบบการทำงานของกลุ่ม

1. สมาชิกในกลุ่มจะแบ่งออกเป็น 2 ชุดหมุนเวียนกันมาทำงานชุดละ 2 วัน โดยหัวหน้าชุดมีหน้าที่ควบคุมมาตรฐาน และการปฏิบัติงานของสมาชิกในชุดนั้นๆ ตรวจสอบรายชื่อ เวลาทำงาน ของสมาชิก
2. แต่งตั้งคณะทำงานและการดำเนินงานดังนี้
 - 1) ด้านการจัดทำบัญชี มีหน้าที่จัดทำบัญชีรายรับรายจ่ายในแต่ละวัน
 - 2) ด้านการเก็บรักษาเงิน มีหน้าที่ตรวจสอบยอดเงินรายรับ รายจ่าย ให้ตรงตามบัญชี และเก็บรักษาเงิน
 - 3) ด้านการตรวจสอบบัญชีการเงิน มีหน้าที่ตรวจสอบ ควบคุม ดูแลการจัดทำบัญชียอดการผลิต และการเงินให้เป็นไปอย่างถูกต้อง
 - 4) เวลาในการปฏิบัติงาน ภาคเช้า เริ่มทำงาน 8.30 น. ถึง 12.00 น. ภาคบ่าย 13.00 น. ถึง 16.00 น
 - 5) ผลิตภัณฑ์โมน น้ำหมักชีวภาพ สารสกัดสมุนไพรชีวภาพไล่แมลง โดยผลผลิตที่ได้จะดำเนินการจำหน่ายให้แก่สมาชิกและผู้สนใจในราคาขอมเยา
 - 6) การซ่อมแซมบำรุงรักษาเครื่องมือ อุปกรณ์การผลิตปุ๋ยหมักจะดำเนินการโดยช่างสมาชิกกลุ่มซ่อมแซมกันเอง

การบริหารจัดการ

1. กลุ่มเกษตรกรอินทรีย์มีการบริหารงานของกลุ่มในรูปแบบของคณะกรรมการโดยมีการจัดประชุมระหว่างคณะกรรมการและสมาชิกกลุ่มเป็นระยะ ๆ เพื่อปรับปรุงการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง
2. กลุ่มเกษตรกรอินทรีย์ มีการระดมทุนทั้งจากสมาชิกและขอรับการสนับสนุนจากองค์กรภาครัฐ โดยขณะนี้ไม่มีเงินทุนหมุนเวียนภายในกลุ่มประมาณ 50,000 บาท

5.1 การขับเคลื่อนในรูปกลุ่ม

กฎ/ระเบียบกลุ่มปุยหมักเกษตรอินทรีย์

1. ภูมิลาเนา สมาชิกต้องมีภูมิลำเนาอยู่ใน ตำบลหอกกลง
2. ความรับผิดชอบ สมาชิกภายในกลุ่มจะต้องมีความรับผิดชอบในการดำเนินการผลิตร่วมกันทุกคน โดยแบ่งผลผลิตที่ได้เฉลี่ยเท่ากันพร้อมทั้งแบ่งผลผลิตเข้ากลุ่ม 1 ส่วน กรณีที่มีผลผลิตเหลือจากการเฉลี่ยให้สมาชิกแล้วให้นำผลผลิตที่เหลือเข้ากองกลางกลุ่ม (ราคาผลผลิตตามที่ตกลงกันภายในกลุ่ม)
3. การเป็นสมาชิก สมาชิกต้องเสียค่าธรรมเนียมแรกเข้าเป็นสมาชิก 300 บาท เพื่อสมทบเป็นทุนสำรองของกลุ่มและจ่ายคืนให้ในกรณีที่สมาชิกประสงค์จะลาออกแต่จะต้องชำระหนี้สินผูกพัน (ถ้ามี) ที่มีต่อกลุ่มให้เสร็จสิ้นเสียก่อน มิฉะนั้นคณะกรรมการจะไม่พิจารณาให้ลาออก
4. การเงิน การฝาก และถอนเงินจากธนาคาร
 - การฝากเงินให้ประธานหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายเป็นผู้นำเงินฝากในนามของกลุ่มเกษตรชีวภาพ
 - การถอนเงินให้กรรมการที่มีชื่อในการเปิดบัญชี จำนวนไม่น้อยกว่า 2 คน เป็นผู้มัติถอนเงิน
5. การจัดสรรผลกำไรประจำปี กลุ่มปีงบประมาณบัญชีเมื่อสิ้นปีปฏิทินของทุกปี ผลกำไรสุทธิจัดสรรดังนี้
 - เก็บไว้เป็นทุนสำรองของกลุ่ม 20 %
 - เก็บไว้เป็นทุนสาธารณะแก่ชุมชน 10%
 - ปั่นผลให้สมาชิก 70 % (หมายเหตุ กลุ่มจะมีการจัดสรรกำไรเมื่อกลุ่มไม่มีภาระหนี้สิน)
6. การแบ่งปันผลผลิต ปุยหมักอัดเม็ด ในแต่ละกอง แบ่งปันให้สมาชิกที่ ร่วมผลิตในวันนั้นเท่าๆกัน และแบ่งเข้ากองกลาง 2 ส่วน การแบ่งปันน้ำหมักชีวภาพ ให้แบ่งผลผลิตให้สมาชิกที่ร่วมทำในวันหมักคนละ 5 ลิตร (ฟรี) ถ้าต้องการเพิ่มต้องซื้อตามราคาที่กำหนด (ปัจจุบันราคา 250 บาท / กระสอบ 50 กก.)
7. การประชาสัมพันธ์ รับเชิญเป็นวิทยากรจากสถานศึกษา และหน่วยงานทั่วไปให้ความรู้การผลิต การใช้ประโยชน์สารอินทรีย์ชีวภาพ และโทษของสารเคมี กิจกรรมการดำเนินงานของกลุ่มเพื่อให้เกิดการขยายผล โดยจัดทำแปลงตัวอย่างการใช้ปุ๋ยหมักอัดเม็ดของกลุ่ม พร้อมติดป้ายประชาสัมพันธ์

5.2 การผลิตใช้เอง

สมาชิกหลังจากที่ผลิตในกลุ่มแล้ว ได้ดำเนินการจัดหาวัสดุมาผลิตใช้เองในครัวเรือน เกิดการขยายผลสู่ครัวเรือนและชุมชน เกษตรกรในหมู่บ้านใกล้เคียง มีความสนใจได้สอบถามพร้อมขอคำแนะนำ และนำความรู้ที่ได้ทำการผลิตปุ๋ยหมักขึ้นเองในครัวเรือนเพื่อใช้ในพื้นที่ไร่นาของตนเอง

เนื่องจากการผลิตมุ่งเน้นเพื่อใช้ในกลุ่มและผลิตใช้ของตนเอง ปัจจุบันสมาชิกในกลุ่มทุกรายใช้ปุ๋ยหมัก และตระหนักถึงการใช้ปุ๋ยหมักเพื่อปรับปรุงบำรุงดิน รักษาสิ่งแวดล้อมทำให้ผลผลิตดีขึ้น ลดต้นทุนการผลิต และมีความพึงพอใจขยายผลสู่สังคมและครัวเรือนเกษตรกร

6. ผลความสำเร็จของงานทั้งปริมาณและคุณภาพ

6.1 สมบัติทางกายภาพ เนื้อดิน โครงสร้างดิน ก่อน / หลังดำเนินการ

คุณสมบัติทางกายภาพ

- โครงสร้างของดินในดินนา ก่อนใช้ปุ๋ยอินทรีย์จะมีลักษณะค่อนข้างแข็งกระด้างหลังจากใช้ปุ๋ยอินทรีย์แล้วดินจะเหนียวและเป็นหล่ม

- สีของดินในดินนา ก่อนใช้ปุ๋ยอินทรีย์จะมีสีอ่อนหลังจากใช้ปุ๋ยอินทรีย์จะมีสีเข้มขึ้น

6.2 ประสิทธิภาพการใช้ปุ๋ยเคมี (อัตราที่ใช้ ก่อน/หลัง)

จากในอดีตก่อนการใช้ปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ การทำนาในพื้นที่ 18 ไร่ ใช้ปุ๋ยเคมี สูตร 46-0-0 เพียงสูตรเดียวเท่านั้น (เน้นความเขียว) ผลผลิตที่ได้ 12-13 ตัน ผลผลิตเฉลี่ย 666.7 - 722.3 กิโลกรัมต่อไร่

ปัจจุบัน การทำนาในแต่ละฤดูเพาะปลูกจะใช้ปุ๋ยหมักอัดเม็ด จำนวน 36 กระสอบ ผสมปุ๋ยเคมี 3 กระสอบ สูตร 46 - 0 - 0 แบ่งใส่ 2 ครั้งๆ ละ ปุ๋ยหมัก 18 กระสอบ ผสมปุ๋ยเคมี 1.5 กระสอบ ผลผลิตเฉลี่ย 666.7 - 722.3 กิโลกรัมต่อไร่ (ผลผลิตไม่แตกต่าง)

6.3 ความสำเร็จในการเผยแพร่

- ด้านเศรษฐกิจ ต้นทุนการผลิตลดลง เกษตรกรมีรายได้เพิ่มมากขึ้น เศรษฐกิจชุมชนแข็งแกร่ง เกษตรกรมีสุขภาพร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์ ภาระหนี้สินจะค่อยๆ หายไป

- ด้านสังคม เกิดความรักความสามัคคี ความรับผิดชอบ ร่วมคิดร่วมทำ ร่วมแก้ปัญหา ร่วมพัฒนาการผลิต และช่วยเหลือสังคมชุมชน ชาวชนได้รับการปลูกฝังให้รู้ถึงประโยชน์ของสารอินทรีย์ และโทษของสารเคมี อนุรักษ์และหวงแหนสิ่งแวดล้อมระบบนิเวศตามธรรมชาติ

- ด้านสิ่งแวดล้อม ช่วยให้เกษตรกรลดการกำจัดวัสดุเหลือใช้จากไร่นา ด้วยวิธีเผาทำลายซึ่งทำให้สถานะแวดล้อมเสียไป จากสิ่งไร้ค่าและสร้างปัญหาเกษตรกรสามารถประยุกต์วัสดุเหลือใช้จากไร่นา ปุ๋ยคอกทำให้เกิดประโยชน์ทางการเกษตรได้อย่างคุ้มค่า ลดการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดแมลงศัตรูพืชด้วยการฉีดพ่นด้วยสารสกัดสมุนไพรป้องกันและขับไล่แมลง จากการใช้สารอินทรีย์ และสารชีวภาพจะทำให้เซลล์ของพืชแข็งแรงต้านทานโรคต้นพืชแข็งแรง ใบของต้นข้าวจะตั้งตรงต้านทานต่อแมลงศัตรูพืช

- ด้านชีวภาพ เกิดการอาศัยและเพาะขยายพันธุ์ของสัตว์ต่างๆ ในนาข้าว สัตว์น้ำ เช่น ปลา กุ้ง นกน้ำ เช่น นกกก นกกระยางแดง และสิ่งมีชีวิตอื่นๆ เช่น ไส้เดือนดิน กบ เขียด

ความแตกต่างของการใช้น้ำหมักชีวภาพหมักฟาง และไมใช้

ไมใช้น้ำหมักชีวภาพหมักฟาง

ใช้น้ำหมักชีวภาพหมักฟางหลังจากหมัก 5 วัน

เปรียบเทียบลักษณะและการเจริญเติบโต

6.4 รายได้ที่เพิ่มขึ้น

จากการปรับเปลี่ยนวิธีการผลิตโดยใช้ปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพเพื่อการเพิ่มผลผลิตจะมีต้นทุนต่ำ เพราะลดรายจ่าย จากค่าปุ๋ยเคมีและค่าสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช

อดีต ในหนึ่งฤดูเพาะปลูก พื้นที่นา 18 ไร่ ใช้ปัจจัยการผลิตหลัก เช่น

- ปุ๋ยเคมี 18 กระสอบ (ปัจจุบัน 46-0-0 ราคา 520 บาท/กระสอบ) 9,360 บาท
- สารเคมีป้องกันกำจัดโรคแมลงศัตรูพืช หอยเชอรี่ และวัชพืช 18,000 บาท

ปัจจุบัน การใช้ปุ๋ยหมัก - น้ำหมักชีวภาพจากกลุ่มและผลิตใช้เองจะช่วยลดต้นทุนลงมากในหนึ่งฤดูเพาะปลูก พื้นที่นา 18 ไร่ ใช้ปัจจัยการผลิตหลัก เช่น

- ปุ๋ยหมัก 36 กระสอบ ราคา 80 บาท/กระสอบ เป็นเงิน 2,880 บาท
- ปุ๋ยเคมี 3 กระสอบ (ปัจจุบัน 46-0-0 ราคา 520 บาท/กระสอบ) 1,560 บาท
- สารเคมีป้องกันกำจัด หอยเชอรี่ และวัชพืช 2,200 บาท

อดีตต้นทุนการผลิต 27,360 บาท ปัจจุบันต้นทุนการผลิต 6,640 บาท ต้นทุนการผลิตลดลง 20,720 บาทคิดเป็นร้อยละเท่ากับ 67.95

เตาผลิตน้ำส้มควันไม้

วัสดุเหลือใช้จากการทำเห็ดนำมาใช้ทำปุ๋ยหมัก

ตารางเปรียบเทียบการทำนาโดยใช้ปุ๋ยหมักและใช้ปุ๋ยเคมี

	ใช้ปุ๋ยหมัก-ปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพ	ใช้ปุ๋ยเคมี
1.ค่าแรงงาน (บาท:ไร่)		
- เตรียมแปลง (ไถ,ทำเทือก)	500	500
- ใส่ปุ๋ย,ฉีดยาฆ่าแมลงชีวภาพ	270	90
- หว่าน	50	50
- สูบน้ำ	150	150
- กำจัดวัชพืช ,ศัตรูพืช	40	240
- เก็บเกี่ยว	480	480
2.ค่าวัสดุ (บาท:ไร่)		
- เมล็ดพันธุ์	500	500
- ปุ๋ยเคมี(46-0-0), (16-20-0)	-	1,264
- ปุ๋ยคอก+สารปรับปรุงดิน	485	-
- สารกำจัดวัชพืช-ศัตรูพืช	60	196.5
- สารอินทรีย์ชีวภาพ	150	-
รวมต้นทุน:	2,685	3,470.5
รายได้:	4,474.9	5,511.5
รายได้สุทธิ:	1,789.9	2,041

ราคาข้าว ณ วันที่ 19 สิงหาคม 2552

ข้าว 1 ตัน ราคา 7,300 บาท

การทำนาใช้ปุ๋ยเคมี

ลงทุน 3,470.5 บาท	รายได้สุทธิ 2,041 บาท
ลงทุน 100 บาท	รายได้ 58.81 บาท

การทำนาใช้ปุ๋ยหมัก - ปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพ

ลงทุน 2,685 บาท	รายได้สุทธิ 1,789.9 บาท
ลงทุน 100 บาท	รายได้ 66.66 บาท

แผนที่ภาพถ่ายออร์โธรีเชิงเลข มาตรฐาน 1 : 4,000
แสดงที่ตั้งบ้านนายบุญเลิศ เทพวอน

